

Predgovor

U Zagrebu i Tivtu održan je od 6. do 9. svibnja 2021. znanstveni skup *Identitet Hrvata Boke kotorske*. Skup je organizirao Institut društvenih znanosti Ivo Pilar u suradnji s Hrvatskim katoličkim sveučilištem, Fakultetom hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Institutom za hrvatski jezik i Zavodom za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru. Prvi dio skupa održan je 6. svibnja u prostorijama Instituta Pilar u Zagrebu, a drugi dio 8. svibnja u Hotelu Palma u Tivtu. Pokrovitelji skupa bila su tri hrvatska ministarstva – Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova i Ministarstvo kulture i medija – kao i Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Supokrovitelji su bili Croatia Airlines i Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore. Duhovnu potporu skupu pružila je Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na čelu s uzoritim kardinalom Vinkom Puljićem.

Put do ovoga tematskog zbornika nije bio brz. Krenuo je iz zagrebačke Hrvatske bratovštine Bokeljska mornarica 809. prema Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske, da bi se razvio i zaokružio visokim akademskim udjelom, uz potporu i razumijevanje mjerodavnih ministarstava. Među začetnicima ideje, a ujedno i organizacijska duša znanstvenoga skupa, bila je Vanda Babić Galić, rođena Bokeljka iz Tivta, profesorica na Odjelu za kroatistiku Sveučilišta u Zadru, gdje već desetak godina drži izborni kolegij o temama iz bogate bokeljske kulturno-povijesne baštine. Polazni cilj znanstvenog skupa bila je izrada kritički provjerene javne slike o identitetu Hrvata Boke s baštinskim uporištima i razvojnim horizontima. Drugi je cilj bio suradnjom iskusnih eksperata s različitim znanstvenih područja interdisciplinarno umrežiti dobivene rezultate koji se odnose na Boku kotorskou i hrvatsku zajednicu u njoj. A treći i središnji cilj bio je donijeti Zaključke koji bi sadržavali znanstveno provjerene i utemeljene činjenice iz hrvatske kulture Boke kotorske s preporukom njihova uključivanja u predmetne kurikule u Hrvatskoj. Planiranim dolaskom u Boku kotorskou nakana je bila pružiti intelektualnu potporu bokeljskim Hrvatima u njihovoј sadašnjoj i budućoj održivosti i perspektivama u Crnoj Gori.

U zborniku o identitetu Hrvata Boke kotorske objavljaju se sljedeći znanstveni radovi: *Sustavna komunikacija i suradnja institucija Republike Hrvatske s Hrvatima u Boki kotorskoj* (Milan Bošnjak), *Uloga nesvjesnog i arhetipova u*

održavanju identiteta (Darko Marčinko), *Glagoljaštvo Boke kotorske kao znak kulturnog i nacionalnog identiteta i veze sa zadarskim područjem* (Grozdana Franov-Živković), *Bokelji u Mletcima kao sastavni dio hrvatske iseljeničke zajednice: primjer iseljenika iz Herceg-Novoga* (Lovorka Čoralić), *Boka kotorska i medukulturalne migracije: vjenčanja u Kotoru tijekom 18. stoljeća* (Maja Katušić), *Značaj katolicizma u crnogorskoj nacionalnoj identifikaciji* (Saša Mrduljaš), *Prilog poznavanju cavtatske slike pripisane Božidaru Vlatkoviću i pitanju trajanja utjecaja Lovre Dobričevića u dubrovačkom slikarstvu* (Ivana Prijatelj Pavičić – Sandra Šustić Cvetković), *Pogled u toponimiju središnjega dijela Boke kotorske* (Domagoj Vidović), *Luka Brajnović – Bokelj među začetnicima komunikologije* (Matilda Kolić Stanić), *Predci sv. Leopolda: novljanski Mandići i Carevići i peraški Bujovići u arhivskim vrelima* (Željko Brguljan), *Što nam mrežni izvori Instituta za hrvatski jezik govore o Boki* (Lana Hudeček – Milica Mihaljević), *Može li se reći zbogom – nostalgija u pjesništvu Viktora Vide* (Ozana Ramljak) i *Boka kotorska, biser hrvatske kulture koji treba poznavati – viđenje studenata zadarske Kroatistike* (Josip Uglešić – Josip Renić – Jakov Momirović).

Sveti Tripun i Gospa od Škrpjela, tri duhovna uzora (sv. Leopold Mandić, blažena Ozana Kotorska i blaženi Gracija iz Mula), glagoljaštvo, migracije, marijanska svetišta, zaslužnici poput bokeljskog književnika Vjenceslava Čižeka i Luke Brajnovića kao jednog od začetnika komunikologije, jezik i književnost u prošlosti i suvremeno digitalno doba samo su neki od brojnih znakova kulturnog i nacionalnog identiteta Hrvata Boke kotorske i biseri hrvatske kulture, a dio su i kulture Crne Gore kojoj taj prostor danas pripada. Pokazuje to i ovaj zbornik znanstvenih radova o temama o kojima su na plenarnim izlaganjima i u nekoliko radnih skupina u Zagrebu i Tivtu govorili eminentni stručnjaci.

Objavlјivanje zbornika znanstvenih radova o pojedinim aspektima identiteta Hrvata Boke kotorske poticaj je za pouzdaniju razradu mogućih daljnjih koraka, a većina se odnosi na zaštitu bogate sakralne baštine Boke kotorske i sređivanje Biskupijskog arhiva u Kotoru te digitalizaciju građe kao i pripremu *Enciklopedije Boke kotorske*, što je izazovan, iako ne i nemoguć posao. Ljubazno zahvaljujemo autorima koji su napisali svoje radove, našim partnerima, pokroviteljima i supokroviteljima kao i svima onima koji su pomogli da se ovaj zbornik objavi te mnogima koji su mu na različite načine pridonijeli.

Urednici